

Dilemma's, incidenten en calamiteiten in de jeugdhulp

Debat Gemeenteraad Woerden

Opzet van de avond

Doel van de avond: gezamenlijk debatteren en uitwisselen over dilemma's in de jeugdhulp en hoe daar mee om te gaan.

- ▶ Korte introductie
- ▶ Oefenen stemmen met Ipad
- ▶ 2 of 3 casussen
- ▶ Afsluiting

VanMontfoort

We richten ons op het verbeteren van de publieke dienstverlening vanuit het oogpunt van de ouder en het kind.

- ▶ Training / scholing
- ▶ Advies
- ▶ Onderzoek
- ▶ Methode ontwikkeling

Incident en calamiteit

Incidenten:

relatief lichte verstoringen en afwijkingen van de dagelijkse gang van zaken in een instelling, met een mogelijk schadelijk gevolg voor een jeugdige, of voor een ander als gevolg van het handelen van een jeugdige.

Calamiteiten:

gebeurtenissen die hebben plaats gevonden gedurende de betrokkenheid van een instelling en die onverwacht en onbedoeld kunnen leiden of hebben geleid tot een dodelijk of ernstig schadelijk gevolg voor een jeugdige, of voor een ander als gevolg van het handelen van een jeugdige.

Bron: Handreiking handvatten voor gemeente: communicatie en afstemming bij een calamiteit

Voorbeelden van calamiteiten

- ▶ 2003 Roermondse brand: de gezinscoach 16+1
- ▶ 2004 Savannah: voor het eerst strafrechtelijke vervolging
- ▶ 2006 Maasmeisje: tussen wal (basisschool) en schip (middelbare school)
- ▶ 2013 Broertjes in Doorn: ontspoorde vechtscheiding

Onderzoek door VanMontfoort

- ▶ Moeder brengt dochter om het leven
- ▶ Seksueel misbruik tussen kinderen in een instelling
- ▶ Moeder beschuldigt pleegzorgwerker van seksueel misbruik van haar zoontje
- ▶ Jongens die bij Jeugdreclassering cliënt zijn geweest plegen tijdje later ernstige overval met dodelijke afloop
- ▶ Kind overlijdt aan niet natuurlijke doodsoorzaak

Bespreking casus

1. Stelling
2. Casus bespreking in stukjes
3. Na elk stuk een vraag op de ipad
4. Debat over
  - Hoe zou u reageren?
  - Is duidelijk wat er zou moeten gebeuren?
  - Welke afwegingen en keuzes maakt u?
5. Wat betekent dit voorval en de achterliggende thema's voor uw rol als gemeenteraadslid?

Oefenvraag:

Woerden is de meest gemiddelde gemeente van Nederland dat is wel zo gemakkelijk bij het maken van beleid

- A. Dat vind ik ook
- B. Dat vind ik niet
- c. Dat maakt niet uit

De regie bij de burger betekent ook dat de burger zelf de beste passende hulp kan kiezen.

- A. Hier ben ik het mee eens

- B. Hier ben ik het niet mee eens

Casus Jeroen - 1

U bent consulent bij WoerdenWijzer en wordt gebeld door de vader van Jeroen, meneer De Wild. Jeroen is 12 jaar oud, hoogbegaafd en gediagnosticeerd met autisme. Jeroen kan zich slecht inleven in andere kinderen en valt op school overal buiten. Thuis is hij onhandelbaar, hij is veel boos, schreeuwt en scheldt en soms slaat hij zijn moeder. De ouders van Jeroen hebben met enige hulp van de consulent een ondersteuningsplan opgesteld. Daarin is voorzien dat Jeroen vier dagen per week na schooltijd naar een specifieke naschoolse opvang gaat. Dit is specialistische jeugdhulp waarvoor de gemeente een beschikking heeft verleend. Jeroen is aangemeld bij instelling A die deze naschoolse opvang biedt, die blijken geen kinderen met autisme te kunnen plaatsen in hun groep. Bij instelling B is een wachttijd van minimaal 4 maanden. De situatie is thuis bijna niet meer te hanteren en meneer De Wild belt ten einde raad de consulent: de gemeente heeft toch leveringsplicht?

Hoe reageert u als consulent?

- A. Ik raad vader aan zijn geduld te bewaren en te wachten op de plek bij instelling B.
- B. Ik ga bellen met instelling A om ze aan te sporen Jeroen toch op te nemen in hun groep.
- C. Ik ga met vader op zoek naar iemand die na schooltijd met Jeroen activiteiten kan ondernemen.
- D. Ik ga met vader de mogelijkheid na een PGB aan te vragen om de zorg zelf in te kopen.
- E. Geen van deze opties, ik doe iets anders namelijk...

Casus Jeroen - 2

De consulent herinnert zich na het telefoontje dat ze met deze vader meerdere gesprekken heeft gevoerd. Deze man regelt graag zijn eigen zaakjes en heeft een duidelijk beeld van wat hij wil. Ze zoekt het dossier op en blijkt hem toen al de mogelijkheid van een PGB te hebben geboden. Dat leek hem toen niets, daar moest hij veel te veel zelf voor regelen. Dat moest de gemeente maar doen. Ze besluit polshoogte te nemen bij instelling A. Kunnen die inderdaad een kind als Jeroen niet plaatsen? Ze belt een collega die ze daar kent. Die blijkt meteen te weten over welke jongen en vader het gaat. De ouders van Jeroen zijn voor een intakegesprek langs geweest en lieten aan het einde van het gesprek meteen weten deze plek niets voor hun zoon te vinden. De meubels in de groep waren te aftands en het terrein ligt veel te afgelegen in de bossen.

Wat gaat u als consulent met deze informatie doen als meneer De Wild opnieuw belt

- A. Ik confronteer hem met deze informatie.
- B. Ik zeg er niets over, eigenlijk had ik instelling A helemaal niet moeten bellen zonder toestemming van de ouders.
- C. Ik ga opnieuw in gesprek met meneer De Wild over de mogelijkheid van een PGB.
- D. Geen van deze opties, ik doe iets anders, namelijk...

Casus Jeroen - 3

De consulent wordt twee weken na het telefoontje van meneer De Wild gebeld door de leerkracht van groep 8 van basisschool De Lenteknop. Jeroen redde het tot voor kort met extra ondersteuning op deze school. De leerkracht vertelt dat hij belt na overleg met de ouders van Jeroen. Jeroen komt sinds 6 weken niet meer op school. In de klas werd hij steeds moeilijker te hanteren en in overleg met de ouders werd besloten tot een time-out. Die duurt inmiddels zes weken en Jeroen is met geen mogelijkheid meer naar school te krijgen. De leerkracht is twee keer op huisbezoek geweest en wil graag dat Jeroen de basisschool op de Schakel afmaakt. Hij heeft echter de indruk dat de ouders van Jeroen weinig grip meer hebben op hun zoon. Hij sluit zich hele dagen op in zijn kamer en speelt dan online games.

Wat zou u als consulent nu doen?

- A. Ik ga zo snel mogelijk zelf op huisbezoek om polshoogte te nemen.
- B. Ik adviseer de leerkracht een melding te doen van schoolverzuim bij de Leerplichtambtenaar.
- C. Ik vermoed dat de ontwikkeling van Jeroen bedreigd wordt in de ontstane situatie en bel het SAVE-team voor advies.
- D. Geen van deze opties, ik doe iets anders, namelijk...

Casus Jeroen - 4

Tijdens het bezoek aan de school spreekt u met de leerkracht en de intern begeleider die regelmatig individuele gesprekken voert met Jeroen. Dan blijkt dat hij op school en na schooltijd gepest werd door een groepje klasgenoten. De leerkracht vertelt dat hij meerdere gesprekken heeft gevoerd met het groepje dat Jeroen pestte. Dat heeft echter weinig opgeleverd. Jeroen heeft de weerbaarheidstraining 'Nee tegen pesten' gevolgd bij het CJG in Woerden. De consulent heeft zich net in deze programma's verdiept en weet dat dit programma is onderzocht op effectiviteit. Het bleek geen effect te hebben. De consulent vraagt zich af of het mogelijk is dat het CJG in de gemeente Woerden een niet-effectief programma aanbiedt. Ze komt tijdens een bijeenkomst van het dorpsplatform in Harmelen u als gemeenteraadslid tegen en deelt deze vraag met u.

Wat zou u als gemeenteraadslid met deze informatie doen?

- A. Ik doe navraag bij de betreffende ambtenaar en leg hem voor wat ik gehoord heb.
- B. Ik doe er niets mee, ik vind de effectiviteit van het aanbod van het CJG niet ter zake doen.
- C. Ik stel hierover schriftelijke vragen aan de verantwoordelijk wethouder Duindam.
- D. Geen van deze opties, ik doe iets anders, namelijk...

Incidenten / calamiteiten in de jeugdhulp zijn altijd het gevolg van slechte signalering door professionals.

- A. Ja dat klopt
- B. Nee dat klopt niet

Casus Timo - 1

U bent wethouder. Instelling X heeft melding gedaan van een calamiteit bij de Inspectie en licht u nu in. Een vader heeft zijn partner vermoord in het bijzijn van hun kind Timo van 3 jaar. De ouders volgden een mediation-traject vanwege hun vechtscheiding. Nu is vader gearresteerd: hij zit in voorlopige hechtenis. U wilt als wethouder heel graag weten hoe dit heeft kunnen gebeuren. Daarom wilt u dat er een reconstructie van de feiten komt.

Wat doet u als wethouder?

- A. Ik benader een onderzoeksbureau als VanMontfoort om zo'n onderzoek te doen.
- B. Ik benader de Inspectie om te overleggen over onderzoek.
- C. Ik neem contact op met de Officier van Justitie om te overleggen over onderzoek.
- D. Geen van deze opties, ik doe iets anders, namelijk...

Casus Timo - 2

U bent raadslid. Het Inspectierapport komt uit. U beschikt als raadslid over een exemplaar. Vader liep bij de verslavingzorg (alcohol), er waren forse schulden, moeder kreeg hulp van de GGZ, de mediation kwam van de gecertificeerde instelling en er was intensieve gezinshulp. Er waren dus veel instellingen betrokken. In het rapport staat dat er signalen zijn gemist (zoals angstig en schrikachtig gedrag van Timo, melding van de burens over ruzies in huis, vader die dronken over straat liep). Ook zou er weinig zijn samengewerkt met elkaar

Wat doet u als wethouder na lezing van het rapport?

- A. Ik roep de betrokken instellingen zo snel mogelijk bij elkaar voor een gezamenlijke case review.
- B. Ik dring bij de partijen aan op een plan van aanpak van de betrokken partijen.
- C. Ik laat de betrokken instellingen weten dat beëindiging van de subsidie aan de orde is als er geen verbetering optreedt.
- D. Geen van deze opties, ik doe iets anders, namelijk...

Casus Timo - 3

Naar aanleiding van alle gebeurtenissen is er voor Timo een voogd van de gecertificeerde instelling benoemd. U bent de voogd. U hebt Timo voorlopig in de buurt ondergebracht bij een zus van de overleden moeder. Contact met vader is gelukkig niet aan de orde omdat hij in voorarrest zit. Dan komt plotseling de vader wegens vormfouten op vrije voeten.

Wat doet u nu als voogd?

- A. Ik licht de politie in
- B. Ik ga vader zoeken om met hem te praten over zijn contact met Timo
- C. Ik ga een straat - of buurtverbod aanvragen
- D. Geen van deze opties, ik doe iets anders, namelijk...

Casus Timo - 4

U bent raadslid. In de pers staat een artikel over bovenstaande casus. Instelling X krijgt veel kritiek omdat zij met overheidsgeld slecht werk aflevert, zo is de teneur. Terwijl u dit aan het lezen bent, staat de pers voor uw neus. Men wil graag een verklaring van u.

Wat gaat u zeggen als raadslid?

- A. Ik zeg dat ik niets kan/mag zeggen vanwege de privacy van betrokkenen.
- B. Ik verwijs naar de wethouder, die moet dit varkentje maar wassen.
- C. Ik vraag de pers prudent te zijn in hun verslaggeving.
- D. Geen van deze opties, ik doe iets anders, namelijk...

Handreiking

- Handvatten voor gemeenten.
Communicatie en afstemming bij een calamiteit.
- Te downloaden via: www.voordejeugd.nl >
Factsheets en handreikingen.

Afsluiting

Druk u waardering voor deze avond in een rapportcijfer uit tussen 0 en 10.

Contactgegevens

Joost van den Braak
@: jb@vanmontfoort.nl

Mariska van der Steege
@: mvds@vanmontfoort.nl

Elke van der Vliet
@: ev@vanmontfoort.nl

